

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

48. An Confessarius propter correctionem fraternam debeat, aut possit
extorquere complicem? Et an illa peccata alterius tam complicis, quam
non complicis in confessione narrata, ita claudantur ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76393)

tingere, vt licet pœnitens dicat se velle per se ipsum immediatè, vel per alium dare noticiam complices ad impedienda mala iuxta suam obligationem, adhuc Confessarius possit differre illi absolutionem, donec de facto suæ obligationi satisfecerit. Nam sicut debitori qui sapè proposuit restituere, & non restituit, prudenter differtur postea absolutio, donec prius cum effectu restituat, quia prudenter timemus, quòd post Confessionem non restituat: sic in nostro casu, quando Confessarius prudenter timeret, pœnitentem non satisfacturum postea suæ obligationi, prudenter faceret differendo absolutionem, donec prius rem exequatur: immò addunt aliqui, quòd debet cogere pœnitentem, vt afferat sibi testimonium denunciationis, vel manifestationis factæ: ita Bartholomæus Medina 2. *summa*, *capit. quarto*, §. 1. hoc tamen videtur nimium: nam in illo foro debemus, & possumus credere pœnitenti circa præterita tam pro se quàm contra se, & quidem debitorem & furem absque alio testimonio absoluiimus, quando dicit se iam restituisse. Et hanc doctrinam antequam typis excuderet Pater Lugo, ego mordicus tenui, & consulti in Sicilia tempore quo pessima illa mulier vocata Tophania præbebat aquam suam venenosam, ex qua tot neces in Regno miserabiliter sublequutæ sunt, ex ignorantia aliorum Confessariorum, qui pœnitentes absoluebant.

RESOL. XLVII.

An liceat Confessario interrogare de complice in confessione in ordine ad ipsius correctionem, & illam facere de licentia pœnitentis?

Et an hoc sit absolute contra sigillum confessionis?

Et notatur, quod ex hypothesi, quod affirmatiua opinio sit probabilis, non tamen ex hoc debet Confessarius interrogare de complice in hunc finem correctionis, sed expectare, vt pœnitens id sua sponte declaret, &c. Ex part. 3. tr. 4. Ref. 112. aliàs 113.

Sup. hoc in duabus Ref. §. 1. **A**ffirmatiuè cum aliquibus limitationibus videtur respondendum ex Fagundez præcept. 2. lib. 5. cap. 2. num. 2. Suarez in 3. part. tom. 4. disputat. 34. sect. 4. num. 4. & aliis, penes ipsos; quia talis actio non est de se mala, ordinatur enim ad bonum finem, neque est contra sigillum, quia Confessarius in tali calu loquitur de auditis in confessione ex licentia pœnitentis.

2. Sed tu contrarium tene cum Villalobos in *summa*, tom. 1. tractat. 9. difficult. 38. num. 5. Syluio in *addit. ad 3. part. D. Thomæ, quest. 11. art. 2. concl. 2.* Maldero *tract. de sigillo conf. cap. 17.* Coriolano *tract. de cas. reserv. part. 1. sect. 3. art. 9.* Rodriguez in *sum. tom. 1. cap. 109. num. 9.* in editione nouissima Ledesma in *sum. tom. 1. de Sacram. Pœnitent. cap. 2. concl. 6.* Bañez in 2. 2. quest. 35. art. 8. dub. 8. part. 1. concl. 4. Soto in 4. sent. dist. 18. quest. 2. art. 5. ad 4. & nouissimè hanc sententiam docent Petrus Fay in *addit. ad 3. part. 9. 11. art. 1. disput. unica.* Petrus Lorca in 2. 2. *D. Thom. quest. 33. artic. 6. sect. 3. disput. 45. num. 20.* & Nugnus in *addit. ad 3. part. quest. 11. artic. 2. dub. 2.* vbi oppositum vocat temerarium, & perniciosum, tanquam ipsius Sacramenti destructiuum; & responderet ad omnia argumenta, quæ pro affirmatiua sententia adducit Suarez. Et ratio est, quia talis correctio non potest effici sine iniuria Sacramenti, non est enim negandum multum derogare sigillo confessionis noticiam illius ad effectus ad eò extrinsecos; finis etenim intrinsecus Sacramenti Pœnitentiæ est, tantum iustificatio pœnitentis, non au-

tem emendatio complices. Cæteras rationes inueniet apud Nugnum. Et hæc opinio est communis in scholæ D. Thomæ.

3. Notandum est etiam, quòd stando in prima opinione, & ex hypothesi concedendo esse probabilem, non tamen ex hoc debet Confessarius interrogare de persona complices in hunc finem correctionis, sed expectare, vt pœnitens id sua sponte declaret. Neque se inuitet ad faciendam correctionem, etiam si intelligat esse necessarium, sed expectet petitionem pœnitentis, hic enim fortè per ipsum, vel per alium curabit corrigere. Et ita docet Filiucius tom. 1. tractat. 7. capite undecimo, num. 349. Vnde apparet multum errare aliquos Confessarios et zelo indiscretos, & ex ignorantia extorquentes complices a pœnitentibus propter correctionem, vnde dum conscientias aliorum mederi volunt, iuram conscientiarum iacturam faciunt, aiunt Henricus libro secundo, de pœnitent. capite nono, numeri decimo, & Fagundez præcept. secundo, libro quinto, capite primo, num. 12. & alij.

RESOL. XLVIII.

An Confessarius propter correctionem fratrem debeat, aut possit extorquere complicem?

Et an illa peccata alterius tam complices, quam non complices in confessione narrata, ita claudantur sigillo, vt sine complice, aut alterius illius peccatoris licentia, esse habeat consensum a pœnitente, Confessor ea reuelare non possit: Ex part. 3. tract. 11. Ref. 39.

§. 1. **P**roforus negatiuam sententiam tenendam esse puto, quam alibi satis docui, & nunc iterum doceo cum Maldero *tractat. de sigillo, capite decimo-septimo*, vbi ex duplici capite existimatur improbandum esse si Confessor extorqueat complicem, vt eum corripiat, aut corripit curet. Primum, quia fit iniuria Sacramento, quod natura sua tale secretum postulat, quasi detectio esset facta soli Deo, ad solius contentis emendationem, adeò vt non debeat accusatio huius fori ad externum forum derivari, aut ad correptionem alterius. Quare si reuelatio complices non sit necessaria ad explicandum proprium peccatum, non potest Sacerdos ad vllum alium finem eam vtgere, præcipue cum nec liceat pœnitenti eam facere, & vt faciat, sicut iam supra diximus, secretum Confessarius id seruare debet. Certè neque proprium nomen, vt aliàs monuimus, tenetur pœnitens dicere, multo minus sui complices, si non aliud accedat. Si autem est necessaria, potest pœnitens Confessario complicem secundum dicta superius reuelare in eum finem, vt se accuset; sed omitti debet omnis correctio, monitio, punitio complices ex hac reuelatione, quia hæc non est necessaria ad explicandum & emendandum proprium peccatum. Secundò, quia fieret etiam iniuria complici, quia etiam si meritò corripiendus sit, non est tamen corripiendus, nisi ordine à Christo præscripto, cui ordini repugnat ipsum corripere ex sacramentali confessione, cum ipsius secretum hæc tenus etiam in fauorem complices redundet, vt non possit ipse illo modo prodi per illum, nisi quatenus necessarium est ad explicationem peccati ipsius pœnitentis. Quare etiam in casu quo pœnitens tenetur corripere Petrum de peccato suo, non est conueniens medium, vt Confessario suo reuelet peccatum Petri in illum finem, vt ipsius opera fiat correctio, si enim alio modo corripere, aut ad correptionem non venire potest, non tenetur corripere; si potest tenetur

teneat illum alium modum adhibere, hoc relicto. Quamvis enim hic modus sit secretus, non tamen est licitus, quia in iniuriam cedit Sacramenti, & quomodo sit corripiendus proximus, alium modum Christus constituit. Si licitus esset modus qui est per confessionem, correptio ordinariè pro secretioni via amplectenda tentaretur per confessionem, quod esset insigne gravamen Sacramenti. Deinde diximus supra peccata illa secreta alterius tam complicitis, quam non complicitis in confessione narrata, claudi sigillo, & quidem sic claudi, ut sine complicitis, aut illius alterius peccatoris licentia, esto habeat consentum à penitente, Confessor ea revelare non possit; non ergo potest de illis Confessor corripere. Aduerte ergo Confessor, non tibi rectè revelari ad correptionem, quia secretum seruire debes, cum eo ipso minus possis corripere, quo magis secreto teneris. Præterea confessio non est instituta ut corripas alium, sed ut te ipsum, si non corripiendo, aut corripiendo, aut aliter peccaueris, accuses. Et hæc omnia docet Malderus ubi supra, in quibus miserimè scio quemdam Confessarium olim cum aliorum scandalo lapsus deliquisse.

RESOL. XLIX.

An quando quis confitetur, liceat manifestare complicitem vel alterius peccatum, vel Confessarium possit de hoc interrogare ad finem corripiendi peccatorem? Et docetur, quod si Sacerdos fraude, vi, aut importunis precibus extorqueat à penitente manifestationem complicitis, aut licentiam revelandi confessionem, absque dubio grauius peccat. Ex part. 7. tr. 3. Ref. 34.

§. 1. DE hac Quæstione fusiùs alibi egi, nunc cum Lorca in 2. 2. D. Th. disp. 34. n. 19. Dico primò. Penitens non tenetur manifestare complicitem, ut corripiatur; nec Sacerdos tenetur interrogare, aut inducere penitentem, ut manifestet. Probatur euidenter. Et quidem penitentem non teneri constat. Quia non semper, sed raro tenetur secundum gradum ordinis correptionis seruire adhibendo tertium qui corripiat; & si incidat articulus temporis quo ad id teneatur, non tenetur media confessione facere, cum possit extra confessionem, nec tenetur potius Sacerdotem, cui confitetur, quam alium ad hoc munus eligere: est enim moraliter impossibile, uti ille solus sit, qui possit prodesse illi, qui correptione indiget. At verò nec Sacerdotem teneri ad interrogandum, & inquirendum de complice, manifestum est. Quia nemo tenetur inquirere alterius peccatum ut corrigat, ut ex supradictis constat. Et quamvis Prælati aliquatenus inquirere teneantur, sed non tenentur uti tam exquisito medio. Nulli ergo imminet obligatio huius inquisitionis, & ideo penitens non tenetur respondere Sacerdoti interroganti. Et, si sacerdos fraude, aut vi, aut importunis precibus extorqueat à penitente manifestationem complicitis, aut licentiam revelandi confessionem, absque dubio grauius peccat.

2. Dico secundò. Nullo modo licet Sacerdoti disquirere peccatum alterius, & inducere penitentem, ut manifestet illud, etiam si sola blanda persuasionem inducat. Probatur. Quia inquirere peccata quæ quis corrigat, illicitum est, ut sup. probauimus, etiam extra Confessionem: ergo multò potius in Confessione. Nam ultra inordinationem, & deformitatem, quam continet hæc inquisitio, si fiat

in confessione, iniuria fit Sacramento, quo vitur ut medio ad rem illicitam, & quo odiosum & onerosum illud reddit, tam ipsi penitentibus, quam aliis hominibus, qui grauius ferent, actiones suas, & negotia media confessione manifestari, & præbetur occasio ut absterreant alios à confessione.

3. Dico tertio. Penitenti tunc licet manifestare complicitem in confessione sine correctionis, quando extra confessionem id facere possit seruando secundum gradum ordinis in corripiendo, tunc enim si velit confessione uti, & confessarium adhibere ut ministrum aptum correptionis, non est per se illicitum. Et hoc probat fundamentum prioris sententiæ, idq; solum S. Thomas, & alij authores concedunt. Verum tamen, cum secundus ille gradus ordinis in correptione seruandi raro habeat locum, & cum possit extra confessionem fieri, & magis expediat, ut extra confessionem fiat, quia nonnihil odij in sacramentum generat, & cum moralia moraliter definienda sint; potius asserendum est, non licere hoc medio uti ad correctionem fraternam, quam licere. Porro quamvis penitens valeat manifestare complicitem hoc sine, non inde inferitur, sacerdotem interrogare posse, aut inducere, quia licet non inducat ad rem illicitam, ipsa tamen inductio, & inquisitio sibi prohibita est, ut ex dictis constat. Et hæc omnia præter Lorcam docet Duual, in 2. 2. D. Thom. tract. de correct. quest. 9. art. 1. vlt. Vide etiam Lopez de Texeda in Theol. Mor. tom. 1. lib. 1. tract. 3. contr. 6.

RESOL. L.

An si penitens absque necessitate manifestauit complicitem in confessione, teneatur Confessarius occultare tale peccatum sub sigillo confessionis? Et cur sissimè docetur omnia, qua occasione sui peccati explicandi penitens in confessione dicit, cadere sub sigillo, etiam si supersuè addita sint? Ex part. 3. tr. 4. Ref. 110. aliis 111.

§. 1. AFFirmatiuam sententiam docet Malderus *Sup. hoc in Ref. seq. §. vlt. & in alto v. eius antior* *tratt. de sigillo, cap. 18.* qui citat Suarez, Vasquez, Ledesnam, Bañez, Nugnum. Idem etiam docet Syluius in 3. part. quest. 11. art. 1. concl. 12 qui citat Sotum, Richardum, Syluestrum, Angelum, & est communis opinio, quam nouissimè etiam docet Faber de pan. in 4. sent. dist. 19. q. unica, disp. 34. cap. 2. num. 31. & cap. 4. num. 84. Pitigian. in 4. tom. 2. dist. 21. q. 2. art. 8. concl. 3. Villalobos in sum. ro. 1. tr. 9. diffie. 73. num. 1. sic allens. *El sigillo se eñtiende a todos los pecados confessados, y sus circunstancias, y a las cosas, que son necesarias para declarar los pecados, y assi si el penitente declaró el complice, ora porque era necesario para declarar el pecado, o por ignorancia (que es muy ordinario) todo esto cae debaxo de sigillo.* Ita ille.

2. His tamen non obstantibus negatiuam sententiam docet Io. de la Cruz in direct. conscient. p. 2. de sacram. Penit. q. 6. dub. 2. concl. 2. vbi sic ait: Si penitens absque necessitate manifestauit in confessione complicitem sui peccati, non tenetur Confessor complicitis peccatum occultare sub sigillo confessionis, sed ex solo secreto naturali. Nam tunc peccatum complicitis materialiter solam pertinet ad istam confessionem, & sicut est dictum in confessione, possit dici extra eam. & sic pro bono communi est manifestandum, sicut alia secreta naturalia, dum tamen non ex-

